

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár

negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, óv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket

és nyiltteri közleményeket a kiadóhivatal megjelölt árjegyzék szerint számít.

Magánty.

Szentes, 1890 nov. 27.

A hírlapírás mestersége talán sehol sem olyan nehéz, a hírlapíró sehol sem ütközik annyi akadályba ha kötelességének lelkiismeretesen kíván megfelelni és hű kifejezője lenni a kor eseményeinek, amelyben él és működik — mint nálunk, ahol a közszereplők érzékenysége szinte *érzékenykedésbe* csap át és idegességük olyan fokra csigázódott fel, akár valami elkényeztetett, migrénes asszonykéé; s a példabeszéd: hogy a kisvárosi embernek még az is fájl, ha az árnyékára lépnek, — sehol nem olyan igaz, mint éppen nálunk.

Tapasztaljuk ezt lépten-nyomon.

Látjuk, mint megy át a harag a közélet küzdelmeiben ellenfelektől szembenállókna, a tanácskozás terméből a magánéletbe s milyen gyilkos tekintet sújtja a hírlapírót egy-egy közszereplő villogó szeméből, ha úgy a véletlen épp azután veti útjába, mikor nyilvános szereplése fölött a hatalmasnak nem tetsző kritikát gyakorolt.

Pedig az a hírlapíró csak kötelességét teljesítette, mikor boucoló kése alá veszi az eseményeket és azok nyilvános szereplése fölött, akik a helyi történetet csinálják, nyílt bírálókat mond, s az

az ellenfél, aki a tanácskozás zöld asztalánál sikra száll, hogy eszmét eszme ellen állítson, bizonyára abban a hitben cselekszi ezt, hogy legjobb tudása szerint szolgálja a közügyet.

A bírálóat rugója ott, az eszmei harc émit semmiesetre sem lehet a személyes ellenszert, annál kevésbé *ellenséges érzület* és ahol a köz- és társadalmi élet egészséges irányban fejlődött ki: hírlapi bírálóat és eszmei harc nem is fog sehol személyes ellenségeskedést felidézni, annál kevésbé lesz a gyűlölség melegágya mint nálunk, kik a személyt az eszmétől absztrahálni képtelenek vagyunk.

E kóros jelenségek: a véletlekig vitt személyi harc, a gyűlölségbe átesapó elkeseredettség, mindenik a közéleti küzdelem eszmei mérkőzéseiből kiinduló — a leghatározottabb fokmérő társadalmi és közéletünk kiforratlan voltának; de egyidejűleg bizonyos tekintetben bántólag is hatnak a hírlapírásra, ha csak maga az író fölül nem emelkedik a köznapiságon és egyszer-mindenkorra le nem számol e tényezőikkel, teljesen figyelmen kívül hagyva minden bekövetkező ellenséges indulatot, mely elmaradhatlanul kíséri nyílt fellépését.

S ha már ez magában véve nem teszi nálunk kellemessé a hírlapírói pályát; ha már ez érzékenykedés, ezen

ideges izgatottság következtében minduntalan valami sértett hiúság kiszögélő sarkába, egy-egy szereplő helyi nagyság nyíltan kifejezésre juttatott gyűlölségébe ütközik a hírlapíró: a közügyek pertraktálásánál minduntalan félbe hangzó kiáltás, mely minden — még oly közérdekű kérdést is magántyúgnak minősítene. legkevésbé sem szolgál rá, hogy helyzetét kívánatosabbá tegye.

Legsajátabb pedig ezen utóbbi körülményben éppen az, hogy első sorban azoknál nyilvánul, kik maguk legkevésbé respektálják a magántyúgokat; azoknál, akik maguk is hírlapíróknak hiszik magukat, de — mert avatatlan kézzel, nem hivatászerűen léptek e nehéz pályára — nem is bírnak tiszta fogalmával azon súlyos felelősségnek, mellyel a hírlapírás jár.

Amit az ilyen hírlapíró cselekszik: nem történetírás, hanem formális *meghamisítás*; a történelemnek; s ő maga nem korhű kifejezője a napi eseményeknek, hanem szemfényvesztő kókler, ki saját kénye szerint csinál a felhőből feketét és megfordítva, tekintet nélkül arra, hogy az igazságot üti vele arcul, tekintet nélkül arra, hogy kóklersége *hamis tükörben* őrzi meg az utóknak a „ma” képét, mely így sohasem szolgálhat *hiteles* adatul e mai kor történetéhez.

TÁRSASÁG.

Befellegzett.

— Házassági pikantéria —

Irtó: Lóczy I. József.

(Folytatás.)

Hanem aztán változik a kép a szokás eme nyugének lehulltával, mikor avatlatlan szemektől visszavonulva, a világ kandi tekintete elől elrejtözve titkolják boldogságukat s élvezik a mézesetek változatos gyönyöreit — teljesen osztatlanul. Vagy pedig élnek egymással békében, háborítatlanul, ha nem is boldogan.

Nem okvetlenül szükséges a házassághoz a boldogság is. Ez már nem áll a szokások szigorú és egyöntetű törvénye alatt, hanem a viszony, az érdek és befolyás különböző hatásaitól függ, ahogy éppen a szerelem lángvérű, csitulatlan istenkéje, a jó egyetértés vagy a házasság megkívánja.

Pedig erre mindenikre bolygunkiglan való szent fogadalmat tesznek valamennyien. Hanem a mult meg a jelen titkainak leleplezése mégis vállaltatnak valamit a dolgon.

Azért vállalkozik erre a nehéz feladatra közvetítőként a tapintatos mama, mert ő szakértő, gyöngéd kezekkel tudja azt a gordiusi csomót megoldani, amelynek végén

rendesen — a családi perpatvar vagy házi éghabórú szokott megköve lenni.

Bergi Bélának meg az „aranyos kis feleségének” sohasem volt még szükségük ilyen közvetítőre. Ismerték és szerették egymást gyermekkoruktól fogva, úgy, amint voltak és vannak: hibáikkal, gyöngeségeikkel együtt. Egyik sem talált a másikon egy szemernyi kivételt, egyiknek sem volt titkolni valója a másik elől.

Béla imádságra méltó teremtesnek találta az ő kis feleségét. Hízelegve cirógatta annak báronyos piruló arcát, mikor „csókni való kacsoit” emelte ajkához, meg karjaival fonta át darázs derekát a ringó csipők fölött, hogy egy cuppanó csókot nyomjon kicsattanó ajkára. Azután megbüvölve, lebilincselve borult tüdőri lábaihoz, hogy lerakja azok elé hődolátát . . .

A fiatal asszony ez ellen mindig hevesen tiltakozott. Ijedten ugrott fel „a csúszómászó” elől s gyöngéden emelte fel térdeiről.

— Ne így édesem — mondá, simulókony engesztölődéssel vonva maga mellé férjét, míg arcán valami megmagyarázhatlan izgatottság lángolt — nem így szeretem én a férjemet látni. Erőseink, férfiasnak, aki nem csak nevének szépségében felel büszkeségét. Hanem már ti ilyenek vagytok, férfiak, — folytatá negédesen — mikor megvagytok babonázva, ahelyett, hogy szeret-

nének állandó kitartással, egy gyöngye pillanatban éltetek, vétekek kívánjátok ontani a — lába inkálnál s a feláldozás e lángjában azután elhamvad a szeretet állandósága

A megdörgölt férj felugrott térdeiről s tüzesen csókolta meg a csacsogó ajkát, hogy visszafojtsa a szót. Azután újra meg újra, szászor, ezerszer, mindannyiszor, ahányszor állandó, kitartó szerelme lelelti aggodalmát akarta kis felesége kifejezni, valahányszor a kihűlt ziverek összeszuszogódásáról akart beszélni, melyekben a heves láng felemésztette az oltárképet.

Egyszer, valami rút zivatáros idő otthon szorította a doktort. Lehetetlenség volt ki-mozdulnia a szobából. A szél üvöltve dügött végig a szűk utcán s bűgva bujt keresztül a sárguló falomb között, mely gyöngyölegben hullott alá a csatások sárba, hogy ott eltiporva enyészessen el az anyaföldben. Szomorú temetés volt ez. A haragvó isten a magasból ottotta alá sűrű záporát, melyet a szél el-elkapva, mintha még azt is irigyelne a hervadt lombtól, dühösen csapkodott az ablaküvegekhez, melyekről hízlaiva csurgott alá a házak falain. Felleg felleg hátán tornyosult a mennyegen, s kővályogva lebegtek az űrben, mintha ők volnának hivatva eltemetni a bűnös emberiséget. Az utcák néptelenek és kihaltak, mintha mindenik odújában akarná bevárni a végítéletet. (Vege köv.)

Természetes, hogy az ilyenek szemében nagy száka az olyan, aki magára vett súlyos feladatának pontosan, lelkiismeretesen, a szereplők tetszése vagy nem tetszésére való tekintet nélkül felelt meg s hogy sanda szemmel nézik azt a hirlapírást, melynek figyelmét semmi nem kerüli ki, mely abban leli kedvét, hogy a kor képét híven, minuciózus részletességgel domborítsa ki minden bűnével és erényével, fény és árnyoldalával együtt.

S a törekvés, hogy ezt a korhú képet elhomályosítsák, hogy lehetőleg gátat vessenek a kepirő elé — terem nálunk annyi *mondacsíniált magánügyet*, amennyi közt maholnap a *közügy* nyomtalanul elmerül, hogy a késő utódok szinte irigységgel tekintgetnek majdan vissza e *boldog* korra, amikor az emberiség olyan árkádai állapotban élt, hogy *közügyet* alig ismert.

Mert nálunk minden dolog azonnal *magánügyggyé* válik, hogy annak *kényes természete* nem tűri a világhosszát, vagy helyesebben: nem állja ki a hirlapi kritikát.

A városnak javadalmából befolyó *közjövédelmé*, ha a tanács illetékeltlenül elajándékozza és ezt hirlapilag szellőztetjük, abban a pillanatban *privát üzletvé* súlyed alá a községek s mint ilyen, *magánügynek* nyilvánítatik.

Ugyanilyen *magánügye* a városnak a *hivatalos hirdetések* miként való *hirlapi közlétele* is, míg ellenben a községi pótdó-üzetes és ebből a hivatali testület fenntartása, a nemes tanács tagjainak dotálása — ez már *közügy*, mert *közösen, edes mindnyájan* járulunk hozzá.

Hasonlóképen *magánügy* a nagy ármentesítő társulat ügyvezetése, amelyhez hozzászólni csak az ott befenteseknek szabad.

S ha egy pénzüzet alakításán fáradoznak nálunk akár illetékesek, akár illetékienek: hát ez is *magánügy*; aminthogy *magánügynek* minősítendő minden egy-egy hitfelekezet *egyetemét* érdeklő kérdés is, — melyhez hozzászólni valóságos szentségtörés.

Voltaképpen, ennyi *magánügy* mellett mi is hát aztán a *közügy*?

A *közterhek viselése*, legyenek bár azok városiak, hitközségek, vagy társulatiak; — ezek is azonban csak annyiban, amennyiben *zúgolódás* nélkül *fizetjük*; mert abban a pillanatban, ahogy e fölött való elégedetlenségünknél hirlapilag kivánnánk kifejezést adni, bizonyos, hogy ezeket is nyomban *magánügyekké* változtatná át egyik-másik közler.

De ne legyünk szőrszálhasogatók. Valljuk meg, hogy vannak *bizonyos esetek*, mikor a mai *mondacsíniált magánügyeink* újfent visszaalakulnak *közügyekké*, melyekkel aztán az *alakiló* sajtó nagy kedvteliséggel foglalkozik.

Olyankor történik ez, mikor valami *görbe* útra tévedt közkérdést plauzibilissé akarnak tenni a közönség előtt, vagy előre kieszelt terv szerint egy különben nem tetszetős ügy iránt *kedvező hangulatot* kelteni.

A kérdéses ügyek intézőinek agyafőbe dicserése, a *közügyek* és *közjó* iránt való *nemes és önzellen buzgólkodásunk* felmagasztalása, — ez az, amiben ilyenkor is a *közügy* nyilvános megbeszélése kifejezést nyer, hogy e — szinte

undorító dicseriádákba merőben elmerül a lényeg, nyoma ves magának a közügynek, amely a hirlapi cikk tulajdonképeni tárgyát képezné, ha hogy az író nem pajtáskodás befolyásolja és át volna hatva hivatása tudatától.

Pedig azok a pertraktált kérdések, akárhogy erőlködjenek is az ellenkezőnek bebizonyításán, tagadhatatlanul egytől-egyik közügyek.

Közügy: a város pénztárába bármily címen befolyó jövedelem hovafordításának kérdése; közügy, hogy a város, tehát az adófizetők pénzén közzétett hivatalos hirdetések oly módon tessenek közzé, hogy azokról ne csak egy kizárólagos kör, de az egész közönség értesüljön; közügy, hogy a kisbirtokos osztály, mely e város lakosságának zömét képezi, össze ne roskadjon az ármentesítési teher alatt; közügy a, bármelyik hitfelekezet beleletében mutatkozó visszasság lehető megszüntetésére irányuló törekvés is, mert az egyiknél gyökeret vert ily visszasság könnyen átharapódzik a másikkra és veszélyezteti a közjó lételet s közügy egy pénzüzet keletkezésének kérdése is, melynek pertraktálása elől a sajtó ki nem térhet, mikor látja, hogy az esetleg a közéletre is káros hatással lehet, megrontván a hitelviszonyokat, megingatván ezzel az ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot.

Reánk ugyan semmi hatással sincs, bizonyára nem lesz a jövőben sem azoknak *perédtt*-kiáltása, akik — valahányszor az itt felsorolt kérdésekhez hozzászóltunk — ezeket rögtön *magánügyek*nek minősítették, amelyekkel — szerintük — a sajtónak nem feladata foglalkozni.

Am legyen nekik az ő hitük szerint s miveljék a hirlapírást a maguk módja szerint.

Csak rá kívántunk végre már egyszer mutatni a hirdettet felfogás abszurd voltára, amely nem arra vall, mintha az illetők alitásuk helyes voltáról megvolnának győződve, mint inkább arra, hogy még ebben is nyomást akarnak gyakorolni a közvéleményre.

Az utókor — ha a jelen nem — majd igazságot szolgáltat nekünk, ha egykoron e korszaknak történetírója kerül.

Kiténik akkor, melyik forrásból merít?

A mienképp-e, vagy a *magánügyek* gyártóiból?

S amelyikből merít: az lesz az *igaz forrás*.

Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete a t. évi december hó 1-én közgyűlést tart, mely alkalommal tárgyalás alá kerül a város által bérben bírt italmérsi jövedelmek a jövőben miként leendő hasznosítása, továbbá Vásárbely város átirata az artéri terhek ügyében. Ez a két legfontosabb ügye a közgyűlés tárgysorozatának, mindenik külön-külön is szóló arra, hogy a városi képviselők érdeklődését fölkelte és vele behatóan foglalkozzanak.

E tárgysorozatban azonban sajnosan nélkülözünk egy igen fontos ügyet, melyet talán pótlólag még fel lehetne venni a sorozatba s épp ezért felhívjuk rá az előjáróság figyelmét.

A községi adófelkönyvek elkészítésé-

nek átéléts útján leendő vállalatba adása, amelyre nézve a képviselőtestület a f. évi augusztus havi közgyűlésén már határozatot is hozott, megbízván a tanácsot, hogy e munkálatot vállalatba adja.

Azóta csaknem három hó telt el, anélkül hogy a tanács e közgyűlési határozatnak megfelelően intézkedett, vagy az. azt esetleg talán gátló akadályokról jelentést tett volna a közgyűlésnek.

Mint hogy pedig ez az ügy — mentül tovább halogatjuk a lebonyolítását, annál több költségekbe kerül majd a városnak, talán idején való volna, ha a tanács pótlólag ezt is felvenné a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába, jelentést tevén eddigi eljárása eredményéről, hogy így a képviselőtestületnek módjában legyen tájékozódni az iránt: nem válik-e esetleg újabb intézkedés vagy határozathozatal a gyorsabb és sikeresebb megoldás céljából szükséges?

Mert csak adminisztrációknak erkölcsi reputációja nyerne vele, ha ez a kinos ügy is végre annak rendje és módja szerint kivégeztetnék a régi bűnök lejárómából.

Újdonságok.

Szentes, 1890. nov. 27.

— **Személyi hir.** *Zsilinszky Mihály* főispán és *Stammer Sándor* alispán, kik a vasúti értekezletben résztveendő, Budapestben időznek, ma érkeztek haza a fővárosból.

— **Vasútiügy** A tenyő-szt. mártóni. szentesi és szentes vásárhelyi vasúti egyesítés érdekeiben *Zsilinszky Mihály* főispán elnöke alatt a f. hó 25-én délután tartott értekezlet, mint értesülünk, nem vezetett a kívánatos eredményre s így az egyesítés kérdésében a szentes-vásárhelyi érdekeltség valószínűleg a kereskedelmi miniszter közbenjárását fogja kérni.

— **Közigazgatási bizottság.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága nem — mint legutóbb sajtóhiba folytán közöltük, — a f. hó 28-án, hanem 29-én, szombaton tartja a havi rendes gyűlését.

— **Részvénykeresés.** A „Szentesi Lap” legutóbbi számának újdonsági rovatában egy kis esakétszerű hirdetés foglaltatik, mely szerint a „Csongrádmegyei hitelszövetkezet” részvényei bármily számban megvételre kerestetnek. A helytelen részvényeknek elkeresztelt betűkönyvecskéktől valóan főmérője volna ez a hirdetés, mely azt volna hivatva demonstrálni, hogy milyen keresett értekezik ez a könyvecske. De hát, egy kis hiba csúszott a hirdetésbe, mert a részvénykeresés arra hívja fel az eldókat, hogy feltételeiket tudassák vele a lap szerkesztőségében. Minek oda az a feltétel, ha olyan nagyon jók és keresettek a betűkönyvecské? Irja meg a részvénykereső, hogy esetleg eladó betűkönyvecskéket megvesz teljes értékükben s bizostítjuk róla, hogy legalább felet a könyvecskének a névsere irathatja. Sőt ezennel kötelezzük magunkat olyan betűkönyvecske átadására is, melyeket megkap abban a pillanatban, amikor az ezekre eddig befizetett hetibetétek összegét készpénzben megtéríti. A betűekre eső egész eddigi üzleti nyereségről a részvényes ünnepélyesen lemond. Ha ilyen ártan tetszik az illetőnek, jelentkezzék lapunk kiadói hivatalában, ahol az illető hetibetéttel az alkut megkötheti.

— **A kistéleki pótvásár.** Kistélek község előjárósága, mint utólagosan értesülünk, nem a szegedi hatóság útján folyamodott pótvásár tarthatása iránti engedélyért, hanem csak — mint szomszédos, szintén vásártartó hatóságtól kérte ki, a törvény rendelkezésének megfelelően, Szeged nyilatkozatát az engedély elnyerése céljából. Mint a szegedi lapokból olvassuk, a város tanácsa pár tolja Kistélek kérelmet és így a pótvásárt bizonyára engedélyezni is fogják.

— **Hungverseny.** A szentesi dalgyűlet a f. évi december 6-án tartja meg általunk már koráb

ban jelzett hangversenyt a következő érdekes műsorral: 1. Nyitány. A helybeli első zenekar által. 2. Éjji dal. Férlikar, Abt-tól. Előadja a *daleglet*. 3. Symphonia. No. 2. Mozart-tól. Zongorán négykézre előadja Kiss Margit kísássonny és Jóó Károly úr. 4. Búcsú. Férlikar, Szövege Bajzától, dallama Rieger Györgytől, előadja a *daleglet*. 5. Szavalt. *Groschovits Nóra kísássonny* által. 6. Csenedes vízi róza. Férlikar, Abt-tól, előadja a *daleglet*. 7. Magyar ábránd. No. 14. Liszt Ferenc-től. Zongorán négy kéze előadja Dobray Jólán kísássonny és Jóó Károly úr. 8. Népdalok. Férlikar, Szentirmai Elemértől, előadja a *daleglet*. A hangverseny kezdete 1/8 órákor. Belepti díj személyenként 1 ft. A pártoló tagok tagsági jegyei kezbesítettek, s a hangversenyre érvényesek.

— **Utó ajánlat.** A „Szegedi Híradó” előkelő csabai forrásból közli a hírt, hogy vármegyének főispánja utóajánlatot tett a Kármás Géza-féle horgosi uradalomra, mely tudvalegöl a közelmúlban megtartott árve ruden *Ujhelyi Lipót vásárhelyi földbírtokos tulajdonába* ment volna át. A főispán utóajánlata, a hir szerint, 490,000 ft volt. Bármennyire öröndenénk is, ha e hir megalósul és ezzel *Zsilinszky Mihály főispán esetleg vármegyének egyik nagybirtokosává* válik — föntartással vesszük az át a lapfársunktól addig, amíg a legilletékesebb helyről nem nyer megerősítést.

— **Az emberszeretet ünnepe.** Az a kisszámú közönség, mely a f. hó 24-én délután 3 órákor a helybeli zsidó iskola egyik antermében összeversonódott, szép ünnepségnak volt tanója: az emberszeretet ünnepe. Ekkor került ugyanis kiosztásra S szegénysorsú fiú és 4 szegénysorsú leánynevelők közt a tölri ruha, melyhez, az iskolászek kezdeményezésére, a felebarátii szeretet fillereiből, közadakozás útján került össze a szükséges összeg. Múltó elismerés illeti ezért úgy a kezdeményező iskolászeki elnöket, Reis Samu drt. valamint **Kulcsár Sámuel** iskolászeki tagot, ki fáradságot nem kímélve, járta sora az egyházközség tagjait, szeretetadományokat gyűjtve. Összesen 81 ft 45 kr gyűlt ez úton össze, elég arra, hogy a szegénysorsú iskolászek felruházzák. — Az ünnepséget **Deutsch Miksa** tanító nyitotta meg, tartalmas beszéddel intézve a tanulókhöz, kiemelve különösen beszéde elején, hogy a hitközségi előlábországnak milyen mostoha gyermeke az iskola. mely iránt ha az iskolászek meleg érdeklődéssel nem volna, a legszármadabb leányzebe jutna az oktatásig. Végül közönettel mondott úgy ez eszme megpedigünök és megvalósításán fáradozóknak, valamint a diákoknak, kik szeretetadományaikkal e szép ünnepet lehetővé tették. Utána **Reis Samu dr.** iskolászeki elnök intézett néhány buzdító szót a felruházottakhoz s ezzel a megható kis ünnep végét ért. Sajnáljuk, hogy ennek harmóniáját néhány észrevétellel kell megzavarnunk. Mert sajátságos az, hogy a szeretet ezen ünnepein sem a hitközségi előlábországnak, sem lelkész nem vett részt. holott ez utóbbinak kedvező alkalom kínálkozott volna egy kis vallásérkölesi oktatásra. Talán ezzel is demonstrálni kívánták, hogy az iskola ügye nekik bírtja? Vagy talán tudomással sem bírtak ezen ünnepről, nem voltak rá hivatalosak? Ah! hiszünk! Valoszinűben tartjuk, hogy a hitközségi elnök ur ezen idő alatt részvenyesfogdosásban fáradozott, ami tudvalegöl sokkal nemesebb, de hasznosabb foglalkozás is. Ami pedig a rabló úr távollétét illeti, hát ez szintén megfogható, mert ő bizonyosan — a magyar nyelv tökéletes megtanulására fordítja minden üres percét.

— **Papválasztás Csabán.** A f. hó 23-án volt Csabán az evang. papválasztás, mely bennünket annyiban érdekel, hogy **Petrovics Soma**, a helybeli evang. egyház kitűnő lelkesze is pályázott erre az állásra, kit ha megválasztanak a jó csabaiak, távozását, elemelene, utcaira nem fogadtuk volna örömmel. Mi már lapunk egyik korábbi számában megírtuk, hogy e megválasztás nagyon kétséges s hogy erre legelőbb kílátás **Szeberényi Lajos** lelkésznek, az elhunyt püspök fiának van. És valóban úgy is történt. A nagyevű püspök emlékezte hánt nyilvánuló kegyelet **Szeberényi Lajos** választotta meg a csabai hívek többségével utóajánlat a lelkészegben, nekünk pedig megmaradt **Petrovics Soma**, aminek velünk együtt bizonyára a helybeli evang. egyház tagjai is örülnek.

— **Állatveszedelem** A ragadós száj és körömfájás nyavalyája még ki se mult a hasított körmű háziállatok közül, íme már sokkal nagyobb veszedelem: a lépfene fer-

nyegeti a gazdák jószágállományát. Az első jelentést e bajról **Kálmán Mihály** tette a rendőrségnél; három sertése hullott el egyszerre és a kiküldött városi állatorvos a ragályos lépfene betegségét konstatalta az elhullott jószágánál. A főkapitány a **Kálmán** nál szomszédok jószágállományt vesztézzár alá tette és minden intézkedést elrendelt a bajlehető meggátására.

— **Körvadászat.** A szentesi vadászársulat a f. hó 30-án, vasárnap körvadászatot tart. A vadászat reggeli 9 órákor veszi kezdetét és gyűléző helyek a városi tégla ház van jelölve. A társulat hozzánk beküldött jelentése kiemeli, hogy a vadászatban résztvevők saját élelműkről személyesen gondoskodjanak, mert nem lesz vadászlakoma, csak egyszerű tarisznyázás.

— **Öngyilkosság.** Hatvan esztendeig hurcolta az élet terhét, minden buját baját, kiálkozó kedvs örömet is **Böszörményi Sándor** földes gazda és ereje ekkor rogyott meg a teher alatt, ekkor dobta el magától a megunt életet. A f. hó 24-én este történt az, mikor fertői tanyájára kirándult s onnan átment derekegyházdali tanyájára, hogy ott lakó fiát meglátogassa. Nagy busulásban volt ekkor az öreg gazda, de ez már fel sem tűnt a fiának, aki jól tudta, hogy az öreg gyakorlati olyan szóvalan, mogorra, kivált mikor s é r v e f á j d a l m a t o k o z o t t n e k i. Rövid ott időzött után az öreg ember kiment a tanyaházból s mikorfa reggel, kiutmaradásán nyugtalankodva, keresésére indult az istálló gerendáján csüggve találta — felakasztotta magát. Saját fia vágta el a fojtó kötelet, az odasiető szomszédok segítségével, próbálták is életre kelteni, de bizony minden kísérlet hasztalan volt — a szerencsétlen már akkor kiszenvedett.

— **Társasvacsora.** A szentesi polgári körben a f. hó 29-én este társasvacsora lesz abból az alkalomból, hogy akkor fogják ünnepelesen átadni **Stammer Sándor** alispának és a többi megválasztottaknak is a díszokmányt, melyre a kör dísztagyáivá avattaknak fel. A társasvacsora iránt, melynél egy telték ára 70 kr, olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy sikere már is biztosítva van. Mint értesülünk, **Zsilinszky Mihály** főispán és városunk számos kirtűnösege megígérte részvételét. E hirrel kapcsolatban megemlíjük, hogy a polgári körben ma este tartja felolvasását **Baldassovits Norbert** körémök, mely körülményre ezúttal is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Kereskedő ifjak mozgalma.** A szentesi kereskedő ifjak a f. hó 25-én este értekezletet tartottak **Szilágyi Imre** vendégüljében, amelyen háározatba ment egy kereskedő ifjak alakítása. Az értekezlet egy 10 tagu bizottságot és asztolóit úgy tervezet ki dolgozására, mely az elfoglalt eszmét megvalósítani segítse. E tervezet egy legközelebb tartandó gyűlés elé lesz terjesztve megvita tás végett.

— **Rendőri rövid hírek** A vásárhelyi rendőrkapitányság táviratilag tudatta rendőrségünkkel, hogy miadama károsok, kiknél az utóbbi időben betörés követtetett el, a mai napon menjenek át tárgyalásra Vásár helyre. — **Vince Péter** világitási vállalkozó ellen újabb 5 feljelentés érkezett be a főkapitányhoz, aki a tegnapi egész napot e panaszok ügyében megejett vizsgáltnak szentelte. Az utavilágítás kérdéséhez különben legközelebb pár szavunk lesz.

Als preiswerthes, praktisches Weihnachts-geschenk empfehle ich: **Rohseidene Bastoben** (ganz Seide) fl. 10.50 p. Robe, sowie fl. 14.25, 17.50, 21.25, 26. 5, bis 29.60 nadelfertig. Es ist nothwendig, vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt. Muster von schwarzen, farbigen und weisen Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Dépot G. Henneberg (K u. K. Hoflieferant), Zürich. Briefe kosten 10 kr. Porto (9)

Nyilvános szakadás.

A szentesi iparos-ifjak képző és segélyező egylete által 1890. november hó 22-én rendezett táncvigalom bevételai és kiadásairól. Bevételek: belepti jegyekből 125 ft 50 kr., felülfizetésekéből 6 ft 50 kr., összesen 132 ft. Kiadások: engedélyért 1 ft, teremért 50 ft, zenészeknek 50 ft, nyomtatványokért 13 ft 60 kr., jegyek elhordásuért 7 ft 20 kr., összesen 126 ft 80 kr., mely összeget a bevételből levouva, maradt tiszta jövedelem 5 ft 10 kr. Felülfizetni legyekeskedtek: **Sonnenfeld Sámuel** 2 ft, **Hoffmann Jakab** 1 ft, **Székely László** 1 ft, **Neumann Manó** 1 ft, özv. Tóth Béline; 50 kr., **S. L. 50 kr.**, **N. N. 50 kr.** Fogadják a tisztelt felülfizetőket, úgyzintén **Wellisch Vilmos** és **Hoffmann Jakab** urak a jegyek elárúsítása körül tett szives fáradozásukért az egylet nevében hálás köszönetemet.

Szentes, 1890. nov. hó 26.

Kanász Nagy Antal,
egyl. pénztárnok.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Ujság**” november hó 23-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „**Dr. Koch és a tüdővész gyógyítása.**” (Dr. Koch arcképével és 6 képpel dr. Koch laboratóriumából: Tüdővész bacillusok, szákososan és ezerszeresen nagyitva, tüvegcső gumóbacil usok tenyésztésére, stb. Gumóbacil lusok különböző sejtkeben.) **M. K. tr. tól** — „**Válasz Rudnyánszky Gyulának.**” **Költemény Jakab** Ödöntől. — „**A boldogság.**” **Költemény Sándra** Károlytól. — „**A hátaadás ünnepe.**” **Amerikai történet. Egy clevelandi szerkesztő ebészésele nyomán írta:** **Miskolci Henrik.** — „**Olasz szobrászati emlékek.**” (Mátyás király és **Beatrix** királyné állítólagos mellképével, s a visegrádi várban talált taragány rajzával.) — **Idegen földön.** Az orosz határtól **Párisig.** **Jurjevskijú Katalin** hercegnő emlékiratából. — „**A marokkói szultán új kocsija.**” (Képpel.) — **Bródi Zsigmond.** (Arcképpel) **Mikszáth Kálmántól.** — „**Kiről szóljon a dal?**” **Költemény Bródi Zsigmondtól** — „**Magyar egyház Ohió államban.**” — „**Fesz-símitók Konstantinápolyban.**” (Képpel.) — „**A zauribéri szultán.**” (Képpel.) **Izso Miklós és a bécsi magyar technikusok.** — „**Koch és a tüdővész.**” — „**Petőfi Szei drey Julia.**” (2 képpel.) — **Irodalom és művészet.** **Közintézetek és egyletek.** — **Sakkjáték.** — **Képtalány.** — **Mi újság?** — **Halálozások.** — **Szerkesztői mondánivaló** — **Hetiaptár.**

A „**Vasárnapi Ujság**” előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „**Politikai Ujdonságok**”-kal együtt 3 ft. — **Ugyancsak a Franklin-Társulat** kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „**Képes Néplap**” legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél-évre 1 ft.

CSARNOK.

Kohn Mór.*)

— Adalék a faji kiválasztás tanához. —
A napokban vendégem jött, akinek be akartam mutatni az éjjeli Szegedet.
Előjárójában sirtunk egy sort a szende Ofélia szomorú mőkán, aztán az utolsó fölönás tomeses meszárslási elől megszoktuk a **Pröfeta**-t.

Jó kis füstös csárda ez az öreg fészek az urrá lett Gyurka nélkül is.

A hosszú asztaloknál körül és szertesét tiszték és ciblék itták a hegy és az árpa levét.

A szögletben Kucak simogatta a vonójával lágy szarú hegedűjét, előhözakodva a többi valcer és „**Semeráms**” között egypár szilaj szomorkás, majd szilaj kedvű régi magyar nótával is.

A hangulat kezdett egészenesen emelkedni.

Itt-ott, az aranyszínű asztalok mellől is el-el röpött egy-egy hangos kedvre való kurjantás; ki meg beledanolt, vagy hozzáfűyözött az édes melodáknak.

*) A „Szegedi Híradó” f. évi 321-ik számából vesszük át a zamatos magyarsággal írt fotográfiát, amelynek különbet bizony még az idézett szegedi fényró cég öröndögs masinájá s a fotográfialatna városunk egyik legtipikusabb alakjáról: **Kohn Móric** bátyákról.

Az egyik sarokban egy csomó jóképű falusi bácsi poharozott, nemes buzgóssággal kutatván az igazságot, mely köztudomás szerint, mióta az emberek közül eltűnt, a **borban** rejtezkedik valahol. De nem a boros üvegben, melynek hitelességet a rossz tudójú üvegflúvó tótók és a ravasz korsómasok eszalafága már erősen megrendítette.

Hát egyszer csak, úgy éjféljárt megoldázkodik az urambátyámek vidámságának bekötött szája zacsokja. A „pecsétes bor“ nem hagyja az embert nyugton. Eleinte beéri azzal, hogy hadonászik, az asztal alatt toporikálva, szépen kidobogja a taktust, hanem aztán csakhamar „kiesi nekem ez a ház.“

Ahol a, már ki is pattant akkárátosan a hajladozó feketeképző primás cleibe a vidéki urambátyámek közül a legfővesebb.

Panyókára veti a pitykés mándlit, az ellenzőbe akasztja a félkezet s kezdetben lassú méltósággal, majd kitoró szilajon elrakja az eredeti magyar verbunkost, hogy aki látja, a szive nevet örömeiben.

Olyan tökéletes, jellemzetes példánya ez a táncos bácsi a jómódú, elégedett falusi magyar gazdaembernek, akinek csak a furtos haja, tomitott bajusza erősen deres, hanem a lelke örökifjú: hogy az én vendégbarátomban is fölébredt a vágy a személyes megismerésre.

— Kocintunk az öreggel!

Ennek a népszerű jelszónak egy kis hitelen megismerkedés lett a következménye.

Meginvitáltak a bácsit egy barátságos pohárkocintásra.

Szó szót ad s kisló, hogy a mi magyarunk szentesi ember, valami lakodalmi alkalmra rándult be násznépnek Szegedre.

Azzal az igazi zsiros alföldi magyarsággal beszélt, melyhez talán a jó élet lágyítja hozzá a hangot.

Mikor egy kis józúd beszélgetés után az öreg kászólni kezd, hogy visszamegy a kompaniájához, a kíváncsiság nem hagyott békén.

— Ha meg nem sérteném kedves urambátyám, voltaképpen kihez is légyen szerencsénk?

— Már hogy a nevem kerli öcsém?

— No igen.

— Kohn Mór szentesi földesgazda vagyok.

Azt gondoltuk, tréfál; hanem a körülményes faggalás után kisló, hogy szinigazság a beszéde.

Ezt a formájában, beszédeben, foglalkozásában, gondolkodásában hamisítatlan őszintyát tényleg Kohn Mórnak híjják s mellesleg zsidó.

Már most mit csináljunk egy ilyen eszademberrel?

Szépén körülirógattuk, né resteljen reggel elcsétálni a Letzter és Keglovich fényiró műtermébe.

Egy kisló megörökítjük az ábrázolást s felkölödjük a neve aláírásával ellátva Istóczyznak.

Ficsór.

Nyilttér.)*

Tekintetes szerkesztő urak!

F. é. 95. sz. becses lapjuk egyik új do-sága a „Csongrádmegyei Közlöny“ szombati számának egy cikkével foglalkozik, melyről barátaim azt állítják, hogy a nev-

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelő-séget a Szerk.

telen cikkirő — engem támadott meg benne célzatosan és orvul azért, mert szerinte azon vezércikket, mely az öök 94. sz. lapjában a „Csongrádmegyei hitelszövetkezetnek“ taka rékpéztárrá leendő átváltoztatás tárgyalja, én irtam volna.

Önök tudják legjobban, hogy abban a vezércikkben semmi részem sincs s hogy megírásába legkevésbé sem folytam be, de sőt tudomásom sem volt róla, van e szándékuk ezen takarékpéztár-alakítás tárgyában hirlapilag fellépni vagy nem.

De tudhatta volna azt az ellenem orvul támadó cikkirő is, habogy *egyesen gondolkozni képes volna, hogy, ha az általa védett „Csongrádmegyei Hitelszövetkezet“ bibéjé kívántam volna tárgyalni, elmondhatnám azt rövidesen, úgy, ahogy az egyszerű ember egy rémséges tolvajtörténetet elbeszél:*

„Volt egyszer egy *szokott bankár!*“ amivel a történet be is volt tejezte.

A „Csongrádmegyei hitelszövetkezet“ keletkezésének és mai helyzetének története is ily röviden beszélhetném el:

„Volt egyszer néhány hiúságában meg sértett egyén, aki egy trucchitelszövetkezet gründolására aita a lét: . . .“

És ezzel a szövetkezetük egész históriája be volna tejezte, mert hiszen a többi a közönség úgy is tudja.

Nem kutatom, ki az a névtelen cikkirő, aki *elég gyáva és poltron* ember ahoz, hogy orvul támadjon kereskedői becsületem ellen.

Hivatkozhatom arra, hogy 30 év óta vagyok itthon, mint önálló kereskedő, csaknem ugyanannyi éven át a közéletben is szerepltem: álljon hát elő az a névtelen hős, vagy bárki más és mutassa ki bár egyetlen lépésemet akár üzletileg, akár a közügyekben, mely csak egy hajszállal is ütköznek a jellemességbe!

Vajjon az a lesből mások becsületére törő névtelen úr képes-e hasonló mocsoktalan közéleti múltjára visszamutatni?

E föllépése után ítélve: kétségbe kell ezt vonnom, mert csak a tisztességtelenség támad ily orvul mások tisztessége ellen.

S épp azért, mert ez így van; mert semmi okom a nyilvános kritikát akár mint üzletember, akár bármi más tekintetben félni — ezennel gyáva rágalmazónak nyilvánítom a névtelen cikkirőt mindaddig, míg tényekkel be nem igazolja azon állításait, melyekkel kereskedői becsületemet kívánta piszkos kezével megkisebbiteni.

A szerkesztő urakat pedig arra kérem, hogy ezen nyilatkozatomnak b. lapjuk nyílt terében helyet adni sziveskedjenek.
Szentesen; 1890 november 25.

Sonnenfeld Sámuel

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Matéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Eladó és bérbé kiadó ház.

III. tized 172 számú házban (most pénzügyőri laktanya) 5 padolt szoba, 2 konyha, 2 kamra, lugas, szőlős kerttel, szabad kézből eladó.

A Farkas Benedek-féle házban 3 utcai padolt szoba, zárt folyosóval és konyhával, udvarban pince, kamra, kocsiszin és nagy istálló, együtt, vagy külön azonnal kiadó, értekezhetni:

Antal Józseffel,
6—2 a fürdő-háznál.

Dr. Károlyi Mór
fogorvos
a hecsi egyetemi fogászati intézet assistense.

Rendel: 10 órától 1 óráig.
Bécs. I. Graben 26. 3—3

BOLTBERBEADÁS 3—2

Az úri utca 139. szám alatt levő, volt Pokomándi Gábor féle házban egy ujonnan átalakított bolthelyiség újvótól fogva berbeadó.

Ertekezhetni a tulajdonos:
Stammer Pokomándi Saroltánál.

HIRDETÉS.

Az előrehaladt idény végett a raktáramon lévő nagyválasztékú **asztali és függő lámpákat és lüstereket** gyári áron elárulsom, egyszers mint ajánlom jól berendezett **üveg és porcelán raktáramat, tea, kavés és evő szervizeket** mennyazonyi alkalmi ajánlékokat a legolcsóbb árakon.

Lakodalmakra minlennemű edény és üvegfélét, evőeszközöket mérsékelt díj mellett kikölcöszölk, ugyszintén ellátlalok mindenféle üvegesmunkát a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel:

Weisz Bernátné

3—2 vasúti fő-utca, saját házában.

Üzleti értesítés.

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy a fő-utcában levő dr. Pollák-féle házban egy, a mai kor igényeinek, megfelelő és dűsan felszerelt

arany és ékszerárú főközletet

nyitottam, hol is épp úgy, mint főüzletemben, minden ez üzletbe vágó arany-, ezüst és ékköccik, valamint tajtékárúk dűs választékban kaphatók.

Szentes, 1890.

Tisztelettel:

Csillag Armin,
arany-és ezüst műves.

3—2